

SPIS TREŚCI

Droga do fascynacji kulturą Japonii	9
Nota redakcyjna	11
Środowisko cywilizacyjne rozwoju kultury	13
1. Wstęp: sylabus, dziedziny cywilizacji, dziedziny kultury	13
2. Wprowadzenie	15
3. Związki między cywilizacją i kulturą	16
4. Cywilizacja jako zespół systemów. Przemiany cywilizacyjne w dziejach Japonii	19
5. Odnowa cywilizacji Japonii w okresie Meiji	24
6. Uprzywilejowanie wojska	29
7. Opozycja wobec nowej władzy	30
8. Edukacja kluczem do sukcesu	30
9. Polityka religijna w okresie Meiji	33
10. <i>Bunmei kaika</i> : „cywilizacja i oświecenie”	36
11. Ideologia: nacjonalizm i demokracja	40
Kultura jako dorobek duchowy człowieka	45
1. Źródła współczesnej kultury japońskiej	45
2. Zrozumieć „kulturę” współczesną	57
3. Język japoński w okresie <i>bunmei kaika</i>	59
4. Rewolucja językowa i rozwój kultury	62
5. Religia: sinto (<i>shintō</i>), buddyzm, chrześcijaństwo, nowe religie ...	64
6. Myśl, filozofia, religia	67
7. Filozofowie XX wieku	69
8. W stronę demokracji: myśl socjalistyczna, nowe teorie polityczne, studia historyczne	73

Edukacja	77
1. Oświata i swobodny opis życia	77
2. Pomnik młodości: <i>Dziennik Santarō</i>	79
3. Militaryny aspekt wychowania	81
4. Kształcenie dziewcząt. Rozwój szkół prywatnych. Rozwój nauki	82
Literatura. Powieść	87
1. Literatura – droga do nowoczesności: Yanagida Izumi, Tsubouchi Shōyō, Futabatei Shimei	87
2. Od pseudoklasyków do estetów i idealistów	91
3. Wielcy mistrzowie: Mori Ōgai i Natsume Sōseki	93
4. Naturalizm – dominujący nurt w literaturze w latach 1905–1914	96
5. Tanbiha – estetyzm na przełomie Meiji i Taishō	99
6. Idealizm i humanizm Szkoły „Białej Brzozy”	102
7. Szkoła Nowych Prądów. Kikuchi Kan: <i>Shinju fujin</i>	104
8. <i>Kyōyō shōsetsu</i> – powieści o dojrzewaniu młodego bohatera	106
9. Akutagawa Ryūnosuke – sumienie Japończyków. Najwybitniejszy nowelista	112
10. Tanizaki Jun’ichirō – w magicznym kręgu pięknych kobiet	115
11. Modernizm i literatura proletariacka	118
12. „Literatura wojenna” i „literatura nawrócenia”	123
13. Tsushima Shūji w latach 30. XX wieku został pisarzem Dazai Osamu	125
14. Szkoły, tendencje i pokolenia powojenne prozaików (1945–2020)	128
15. „Szkoła Powojenna”, „Trzecie Nowe Pokolenie” i „pokolenie introwertyków”	132
16. Literatura „masowego pokolenia”	135
17. Powieść w okresie wysokiego wzrostu gospodarczego	138
18. Literatura w okresie Heisei (1989–2019)	143
19. Na przełomie wieków: Murakami Haruki (<i>1Q84</i>), Hirano Keiichirō (<i>Nisshoku, Sōsō, Kekkai</i>)	145
20. Nurt <i>joryū bungaku</i> , czyli „literatury kobiecej”	149
Poezja	155
1. Poezja w XX wieku: <i>shi, tanka, haiku</i>	155
2. <i>Shi</i> – poezja wzorowana na europejskiej	156
3. <i>Tanka</i> – krótka pieśń długiego żywota	165
4. <i>Haiku</i> – najmniejsza ikonka w literaturze japońskiej	167

Literatura popularna	173
1. Powieść popularna w latach 20–30. XX wieku	173
2. Między literaturą popularną a artystyczną po 1945 roku	178
3. Powieści historyczne (<i>rekishi shōsetsu</i>)	182
4. Wydarzenia z okresu Edo (XVII–XIX wiek) jako źródła inspiracji twórczości detektywistycznej	186
5. Kryminały o tematyce współczesnej	190
6. Powieści historyczne jako źródła scenariuszy <i>taiga dorama</i> („dramaty wielkich rzek”)	195
7. Powieści obyczajowe i erotyczne	197
8. Kirino Natsuo – wizja mrocznej strony Japonii	200
Teatr i dramat	219
1. Co teatr <i>kabuki</i> zawdzięcza cesarzowi?	219
2. Muzeum teatralne na Uniwersytecie Waseda	222
3. U źródeł teatru telewizyjnego	224
4. <i>Butō</i> (<i>butoh</i>) – między tańcem a poezją ruchu ciała	228
Film, manga, anime	231
1. Japonia supermocarstwem?	231
2. Film odmienił obraz Japonii powojennej	234
3. <i>Manga</i> – japońskie opowieści rysunkowe	238
4. <i>Anime</i> – japońskie filmy animowane	240
Sztuka	245
1. Sztuka Japonii u progu modernizacji	245
2. Negacja starej sztuki i narodziny nowej	248
3. Artyści <i>nihonga</i>	250
4. Obrazy malowane tuszem i kaligrafia	253
5. Ceramika. Arcydzieła <i>satsumayaki</i>	256
6. Malarstwo w stylu zachodnim	257
7. Nowe drzeworyty (<i>shinhang</i> a)	261
Muzyka	265
1. Wspomnienia muzyczne z Tokio lat 60.	265
2. Początki muzyki symfonicznej. Yamada Kōsaku – kompozytor i dyrygent	268
3. Konoe Hidemaro dyrygował orkiestrą we wrześniu 1943 roku w Warszawie	270
4. Takemitsu Tōru i Towarzystwo Młodej Japonii	271
5. Kantata <i>Uczta szatana</i> i spotkanie z Ikebe Shin’ichirō	273

---

6. Muzyka popularna – koncert noworoczny i ruch <i>utagoe</i>	276
7. Przypomnienie: „Drogi rozwoju muzyki japońskiej”	277
RZEMIOSŁO	285
1. Rzemiosło artystyczne	285
2. Tekstylia: Nishijin, Tatsumura	287
3. Bambus i laka	290
5. Międzynarodowe sympozjum nt. sztuki użytkowej	294
6. <i>Furoshiki</i> . Japoński węzełek	298
6. Kultura kulinarna	300
ZAKOŃCZENIE: od fascynacji kulturą Japonii do tłumaczenia literatury	305
INDEKS nazwisk	309